

УДК 336.77:347.27

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТНИХ РЕСУРСІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

І.В. Чехова, кандидат економічних наук.
Інститут олійних культур Національної академії аграрних наук України.

© Чехова І. В., 2013.

Стаття отримана редакцією 20.06.2013 р.

Вступ. Функціонування сучасної економіки тісно пов'язане із застосуванням кредиту. Він є невід'ємним атрибутом ефективного виробничого процесу підприємств усіх галузей економіки. Не є винятком підприємства аграрного сектора економіки, оскільки, на думку багатьох учених-економістів, кредитування – найпростіший шлях подолання нестачі або дефіциту фінансових ресурсів. Забезпечити стабільний розвиток сільськогосподарського виробництва видається неможливим без налагодження ефективного функціонування системи кредитування аграрної галузі економіки.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Питання розвитку ринку кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки України досліджували у своїх працях В. Г. Андрійчук, М. Я. Дем'яненко, В. А. Борисова, О. Є. Гудзь, П. А. Стецюк, М. Й. Малік, О. О. Непочатенко, П. Т. Саблук, В. Я. Амбросов, О. О. Лошкарьова, О. В. Дзюблук, В. Д. Лагутін, П. А. Лайко, О. Г. Малій, М. І. Савлук, А. В. Сомик, А. В. Чупіс, В. Г. Ткаченко та інші.

Мета статті – визначити особливості функціонування ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки України.

Основний матеріал і результати. Дослідники розвитку кредитного ринку в аграрному секторі економіки України відмічають, що сільське господарство – це сфера, де кредитні ресурси відіграють вирішальну роль [7, с. 61 – 66; 8, с. 73], а кредитування є головним складовим елементом механізму фінансування підприємств аграрної сфери економіки [5, с. 80 – 83].

Сьогодні практично всі сільськогосподарські підприємства незалежно від форми власності та способу виробництва у практиці господарської діяльності користуються кредитами [2, с. 73; 4, с. 108]. Це зумовлено обмеженістю фінансових ресурсів, що знаходяться в розпорядженні суб'єктів господарювання, а також неможливістю покривати поточні й капітальні витрати в повному обсязі власними коштами. Кредитні ресурси виступають джерелом поповнення господарського капіталу, а своєчасне їх залучення дає змогу страхувати ризики гальмування або повної зупинки процесу виробництва через нестачу власних коштів.

Практично жодна галузь економіки не обходиться без залучення кредитів, до того ж працювати ефективно тільки на власних коштах не тільки складно, а й недоцільно. За підрахунками експертів, підприємство, яке використовує тільки власні кошти, значно обмежує їх окупність, а якщо бере кредит, то підвищує або знижує окупність використаних на виробництво коштів [9, с. 106].

Прибуткова діяльність сільськогосподарських підприємств у ринкових умовах напряму залежить від формування кредитної політики, яка б виходила зі статусу аграрного сектора. Дослідження питання кредитування сільськогосподарського виробництва неодмінно пов'язане з визначенням особливостей функціонування цієї галузі, тому що загальні правила кредитування юридичних осіб, що існують на ринку кредитних ресурсів, для неї не прийнятні. Ці особливості накладають певний відбиток на відносини між банками і сільськогосподарськими товаровиробниками й тому обов'язково мають бути враховані при

створенні кредитних програм для позичальників-аграріїв. Огляд цієї проблеми в сучасній економічній науці дозволив узагальнити особливості ведення сільського господарства.

1. Сільськогосподарське виробництво об'єктивно залежить від впливу кліматичних умов і природних явищ, таких як посуха, дощі, вітри, заморозки тощо. Кінцевий результат діяльності підприємств цієї галузі, як в жодному іншому секторі економіки, залежить від погодних умов і біологічних процесів. Висока залежність від погодних умов у сільському господарстві породжує непрогнозованість майбутнього результату, а також ставить під сумнів його отримання. Планові результативні показники в аграрному виробництві часто не збігаються з фактичними показниками саме з причин втручання погодних умов. Вплив таких факторів обумовлює сезонний розрив між строками здійснення витрат і отриманням доходу. Унаслідок сезонності виробництва кредитування сільськогосподарських товаровиробників має здійснюватися з урахуванням такої специфіки та його сезонного характеру [5, с. 82; 6, с. 93; 10, с. 55].

2. Виробництво сільськогосподарської продукції характеризується безперервністю. Технологічний процес в інших галузях економіки може піддаватися регулюванню та з ініціативи виробника (власника) може бути зупинений, а через певний час поновлений. І найголовнішим у цьому є те, що наслідком такої зупинки не стане втрата якості або кількості готової продукції. Біологічні процеси, які відбуваються в сільському господарстві, зупинити неможливо внаслідок дії природних законів розвитку живих організмів. Коригуванню підлягають тільки окремі показники росту рослин і тварин за рахунок застосування передових технологій вирощування, але у випадку їх загибелі відновлення не настане. Тому виробничий процес у цій галузі повинен відбуватися без зупинок, щоб не допустити порушення всього циклу виробництва. За таких обставин аграрне виробництво потребує безперервного і своєчасного вкладення коштів для проведення регламентних робіт. Завчасно спланована потреба в кредитних ресурсах та їх отримання у чітко визначений час забезпечить безперервність процесу виробництва якісної продукції та стабільну роботу сільськогосподарських підприємств.

3. Аграрна галузь здатна на самовідновлення за рахунок власної продукції, яка була не реалізована або не використана і залишилася в розпорядженні господарювання. Значна частка внутрішнього обороту – переважна частина засобів відтворюється в самому підприємстві (корми, насіння, молодняк тварин), а вартість їх не проходить товарної та грошової стадії кругообігу [3, с. 67]. Процес відтворення у сільському господарстві перебуває у зв'язку з природними процесами, що значно уповільнює оборотність капіталу в цій галузі. Це обумовлюється тим, що вирощування рослин чи тварин не піддається суттєвому прискоренню з боку виробника. Природні передумови щодо низької оборотності капіталу породжують необхідність у подовжених строках його авансування.

4. Сільське господарство базується на використанні не трьох, а чотирьох ресурсів: основні, оборотні фонди, жива праця, земля. Земля – притаманний лише аграрному виробництву засіб виробництва [10, с. 56]. Вона слугує одночасно і предметом, і знаряддям праці, не підлягає заміні ніякими іншими засобами виробництва. Кожна земельна ділянка як предмет та засіб праці різниться своєю якістю, що змінюється залежно від кліматичних умов і впливає на зміни у технології виробництва. Кліматичні умови, в яких розташована Україна, обумовлюють вирощування і збирання лише одного врожаю на рік. Тому дбайливе ставлення до землі й грамотна її експлуатація здатні підвищувати родючість ґрунту, а відтак забезпечувати сільгоспвиробникам зростання обсягів і якості продукції. Як основний засіб виробництва, земля не амортизується і відповідно не включається до собівартості продукції, але потребує відтворення, яке виражається у збереженні й підвищенні родючості. У той же час різний рівень родючості земель, а також безпосереднє місце розташування земельної ділянки впливають на результат діяльності та формування диференційованого прибутку. Так, підприємства, які працюють у гірших природно-кліматичних умовах, менш конкурентоспроможні, й навпаки, сприятливі природно-кліматичні умови – складова позитивного фінансового результату.

5. Наявність цінового диспаритету на промислову продукцію, яка споживається у сільському господарстві (мінеральні добрива, отрутохімікати, запчастини, дизельне паливо та ін.), і цінами на готову продукцію самої аграрної галузі значно послаблює фінансове становище сільськогосподарських товаровиробників. Матеріальні витрати, котрі відносяться

на собівартість продукції, випереджають темпи зростання цін, за якими реалізується кінцевий продукт у сільському господарстві. Наслідком означених процесів виявляється низька еластичність пристосування сільськогосподарських виробників до ринкових умов, послаблена конкурентна позиція на товарних ринках. У підсумку фінансові втрати від диспаритету цін мають бути відшкодовані за рахунок власних або залучених коштів.

6. Сільськогосподарське виробництво потребує великих вкладень кредитних ресурсів і тому визнане кредитомісткою галуззю економіки. Ця потреба викликана насамперед необхідністю оновлення основних фондів виробництва сільськогосподарських підприємств, оскільки їх знос досягає 80 відсотків, а темпи вибуття технічних засобів у 8 разів перевищують темпи їх придбання [7, с. 169]. Сільськогосподарські виробники працюють на застарілому, як фізично, так і морально, обладнанні. Швидке і тотальне старіння основних фондів, за допомогою яких виробляється продукція аграрної галузі, накладає свій відбиток на кінцевий продукт і знижує його якісні характеристики. Низький рівень технічного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників призводить до порушення агротехнічних строків виконання робіт, що знижує загальний обсяг отриманого врожаю. Конкурентне середовище на аграрному ринку вимагає ефективного використання передових технологій на основі інтенсифікації виробництва та сучасної техніки. Розв'язання цієї проблеми самостійно на тлі високої вартості й низької окупності виробництва не під силу переважній більшості сільськогосподарських підприємств [11, с. 275]. Ці обставини створюють підґрунтя для залучення інвестиційних кредитів на розвиток, реконструкцію, розширення, технічне переобладнання, спорудження нових об'єктів виробництва, а також на закупівлю сільгосптехніки, тракторів, машин. Оновлення основних засобів сприятиме зниженню витрат пального, втрат під час збору врожаю, підвищить інтенсивність сільського господарства і забезпечить кредитоспроможність підприємств галузі.

7. Уповільнений обіг матеріальних активів в аграрному секторі економіки обумовлює появу економічної основи для залучення короткострокових кредитних ресурсів на строк, довший порівняно з іншими галузями народного господарства [10, с. 56]. Виходячи з наведеної вище класифікації кредитів на ринку кредитних ресурсів України, короткостроковими кредитами визнаються кредити строком до одного року. Цей вид кредиту здатний задовольняти потреби в оборотних коштах виробників продукції рослинництва. Практичний досвід ведення сільськогосподарського виробництва вимагає формування на ринку кредитних ресурсів продукту (середньо- та довгострокового кредиту), який би відповідав специфіці тваринницької галузі з урахуванням подовженого терміну використання коштів від одного до півтора року.

8. Нерівномірність накопичення витрат сільськогосподарського виробництва, яка не покривається виходом продукції. Спричинений сезонністю виробництва значний розрив між часом фінансування виробництва і отриманням виручки від її реалізації потребує додаткових коштів на забезпечення безперервного виробництва в «інтервалі очікування». Період очікування дорівнює тривалості циклу виробництва продукції в рослинницькій і тваринницькій галузях, який триває у деяких випадках більше року. У рослинництві відбувається нерівномірне накопичення витрат, що не покриваються виходом продукції, тому що існує пряма залежність виробничого процесу від природно-кліматичних зон вирощування продукції. Найбільша потреба у додаткових ресурсах відчувається у третьому – на початку четвертого кварталу, що пов'язано з проведенням агротехнічних заходів, збиранням врожаю сільськогосподарської продукції. Наприкінці року потреба у кредитних коштах знижується, як зменшуються і надходження виручки від реалізації продукції. Однак зниження доходів відносно незначне порівняно з третім кварталом, що дозволяє підприємствам здійснювати діяльність за власні кошти. Тваринництво характеризується не такими значними коливаннями витрат відносно часу виходу продукції, оскільки ця галузь меншою мірою залежить від кліматичних умов. Зазначена циклічність сільськогосподарського виробництва формує попит на короткострокові кредити залежно від стадії кругообороту коштів. Тому мінімальні запаси і витрати доцільно формувати за рахунок власних фінансових ресурсів, а перевищення поточних потреб – за рахунок кредитних ресурсів.

Накопичений науково-практичний досвід розвитку аграрної галузі свідчить про те, що без дієвої системи кредитного забезпечення існування її на ринкових засадах підлягає сумніву.

Зазначені вище особливості мають своє відображення на формуванні кредитних відносин між сільськогосподарськими підприємствами і банками.

Побудова кредитних відносин із позичальниками-аграріями з урахуванням означених специфічних характеристик дозволить розширити межі банківського кредитування аграрного сектора економіки, відвести йому достойну нішу на кредитному ринку. Вимоги стосовно видів і строків кредитів, які продиктовані специфікою ведення сільського господарства, об'єктивні. Їх зневажання слугуватиме тільки перешкодою на шляху до збільшення обсягів кредитування аграрної сфери. Співпраця між аграрними підприємствами і банками вигідна для обох учасників кредитного ринку. Нарощування обсягів кредитування для банківських установ означає збільшення доходу. Сільськогосподарським підприємствам кредитування надає змогу вчасно виконати роботи для забезпечення безперервності процесу виробництва. Належний рівень банківського кредитування в сучасних умовах виступає визначальним фактором ефективного функціонування аграрної сфери виробництва.

Учасниками ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки є банки (кредитори) і сільськогосподарські підприємства (позичальники). Кожний учасник кредитного ринку відстоює на ньому власні інтереси: кредитори зацікавлені найдорожче продати кредити, а позичальники – найдешевше їх залучити. Якщо для підприємств аграрного сектора банки є найвпливовішими продавцями кредитних ресурсів, то для банків сільськогосподарські підприємства – лише частина від загальної кількості суб'єктів кредитування.

При здійсненні кредитування аграрних підприємств банки висувують конкретні умови: досвід роботи на аграрному ринку, наявність джерела погашення кредиту, стабільність грошового руху, участь у кредитному проекті власними коштами. Тобто для підписання кредитної угоди й отримання кредитних ресурсів, сільськогосподарське підприємство має бути кредитоспроможним. Термін «кредитоспроможність» означає здатність позичальника своєчасно, в повному обсязі, у визначений кредитною угодою термін погашати заборгованість перед кредитором. Кредитоспроможність позичальника визначається показниками, що характеризують його пунктуальність у розрахунках за попередніми кредитами, фінансовий стан, спроможність вчасно мобілізувати кошти з різних джерел, здатність оперативного трансформувати активи у грошові кошти. Виходячи з перелічених параметрів впливає, що з точки зору кредиторів сільське господарство як об'єкт вкладення кредитних інвестицій є непривабливим. Причиною цього виступає недостатній рівень кредитоспроможності, а також низька окупність кредитних проектів.

Функціонування ринку банківських кредитних ресурсів в окремих галузях економіки має специфічні ознаки, які формуються під впливом попиту на кредитні продукти з боку позичальників. Попит на кредитні ресурси, який пред'являють позичальники аграрного сектора економіки, знаходиться у прямій залежності від специфіки цього виду виробництва і його потенційних можливостей. Незважаючи на низький рівень привабливості, конкурентна боротьба на кредитному ринку серед кредиторів за розширення клієнтської бази в сегменті сільського господарства примушує банки все більше звертати увагу на позичальників аграрного сектора економіки і розробляти адаптовані види кредитів.

Проведене дослідження дозволяє виділити особливості функціонування ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі. До них належать:

1. Високий рівень забезпечення по кредитах (застави), який у три – чотири рази перевищує суму кредиту. У сучасних умовах функціонування кредитного ринку застава виступає головною формою забезпечення за кредитами. Оформлення договору застави підтверджує право кредитора отримати і розпоряджатися закладеним майном позичальника у випадку, коли останній не може розрахуватися за кредитом. Цей фінансовий інструмент виступає гарантією відшкодування витрат кредитора у разі неповернення кредиту або процентів за користування ним. На сьогодні немає чітко регламентованого кількісного співвідношення між сумою кредиту і рівнем забезпечення. Банки визначають його самостійно для кожної конкретної кредитної операції. На практиці мінімальне значення цього показника складає 1:2. Співвідношення між обсягом кредиту й забезпеченням залежить від терміну кредиту, ліквідності забезпечення, розміру витрат на звернення щодо стягнення забезпечення, терміну відчуження забезпечення. Відповідно, чим більше значення мають ці фактори, тим меншим буде відношення обсягу кредиту до забезпечення. Але принциповим моментом для

банків є ліквідність застави, тобто можливість швидкої її реалізації при виникненні такої необхідності. Заставою за кредитами для підприємств аграрного сектора економіки виступають основні засоби (машини, обладнання, сільськогосподарська техніка), майбутній урожай, нерухоме майно. Високий рівень зношеності основних засобів в аграрному секторі економіки знівелював фактичну можливість надання як застави власного рухомого і нерухомого майна більшості потенційних позичальників, тому що воно низьколіквідне.

2. Підвищена ризиковість аграрного бізнесу, яка може супроводжуватися неповерненням основної суми кредиту або несплатою процентів по ньому з причин погіршення фінансового стану. Кредитний ризик – це загроза втрати кредитором частини власних ресурсів, переданих у вигляді кредитів у розпорядження позичальника на основі кредитної угоди. Несплата позичальником боргу призводить до недотримання прибутку або збільшення витрат кредитора. Кожній кредитній операції притаманні особливості, що визначають ступінь її ризику. Кредитний ризик виникає у випадку погіршення показників фінансово-економічного стану позичальника, недоотримання продукції через стихійні лиха, зміни керівництва. Оцінюючи фінансовий стан позичальників, банки розділяють їх згідно з нормативною базою Національного банку України на п'ять класів. У сучасній банківській практиці підприємства зі зберігання та переробки сільськогосподарської продукції, зернопереробні підприємства, дрібні сільськогосподарські підприємства й фермерські господарства традиційно відносять до класу «Г», що означає високі ризики значних збитків і неповернення кредиту. Приналежність до будь-якого класу характеризує кредитоспроможність позичальника й обумовлює вибір методів впливу на ризики з точки зору ефективності. Особливій увазі та жорсткому контролю з боку кредиторів підлягають позичальники, які віднесені до класів «Г» і «Д» [11, с. 313]. Згідно з даними Міністерства аграрної політики та продовольства України за останні п'ять років рівень прострочених кредитів становив у середньому близько 7,0% від загального обсягу кредитів підприємств аграрного сектора економіки. Наслідками прострочення кредитів є відчуження предметів застави, негативна кредитна історія позичальника, збитки для кредитора. Подібні тенденції ускладнюють взаємовідносини між учасниками кредитного ринку і націлюють кредиторів заздалегідь страхуватися від кредитних ризиків за рахунок підвищення процентних ставок.

3. Перевищення рівня процентних ставок за кредитами рівня рентабельності підприємств аграрного сектора економіки. Вартість кредитних ресурсів на кредитному ринку значно перевищувала фінансові можливості сільськогосподарських товаровиробників протягом 2005 – 2009 рр. Так, за підсумками 2005 р. перевищення ціни кредиту над рівнем рентабельності виробництва в сільському господарстві становило 10,9%, 2006 р. – 15,3%, 2007 р. – на 4,7%, 2008 р. – 10,3%, 2009 р. – 8%. Однак зазначимо, що з 2010 р. намітилася протилежна тенденція – до перевищення рентабельності сільського господарства над вартістю кредитів (на 2,3% у 2010, та на 7,0% у 2011 р.) за рахунок високого рівня показника рентабельності продукції рослинництва (26,7% у 2010 р. та 32,3% – у 2011 р.). У цілому, високі проценти за кредитами особливо несприятливі при довгостроковому кредитуванні. Доволі складно спрогнозувати отримання доходів від діяльності й виконати зобов'язання за кредитним договором на кілька років уперед, якщо брати до уваги нестабільність економічного розвитку держави, ризики інфляції тощо. Це підтверджує доцільність втручання держави, як регулятора кредитного ринку щодо зниження ціни кредитних ресурсів для аграрного сектора економіки.

4. Функціонування програми пільгового кредитування аграрного сектора економіки. Механізм пільгового кредитування, який передбачає компенсацію з бюджету банкам різниці в ціні кредиту за ринковою та пільговою процентними ставками, стимулював процес кредитування сільськогосподарських підприємств на ринку кредитних ресурсів. Так, за період з 2000 по 2008 рр. обсяг залучених пільгових кредитів сільськогосподарськими підприємствами зріс майже у 20 разів [77]. Застосування механізму пільгового кредитування відновило дію фінансово-кредитного механізму з метою задоволення потреби в обігових коштах сільськогосподарських товаровиробників. Таким чином, держава виступала гарантом з повернення кредиту і суми процентів по ньому, що суперечить принципам ринкових відносин. У той же час майбутній розвиток аграрної сфери передбачає необхідність систематичної державної підтримки, моделі й методи якої повинні бути спрямовані на формування ефективних інститутів ринкової економіки, на підвищення їх конкурентоспроможності.

Висновки:

1. Ринок банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки – це специфічний вид ринку, на якому формується попит і пропозиція на кредитні ресурси, забезпечується взаємодія між кредиторами – банками і позичальниками – підприємствами аграрного сектора економіки, а ціною виступає процентна ставка. Ринок банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки є самостійним кредитним ринком і займає сьогодні особливе місце на фінансовому ринку України.

2. До особливостей функціонування ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки України належать: високий рівень забезпечення за кредитами (застави), підвищена ризиковість ведення аграрного бізнесу, перевищення рівня процентних ставок за кредитами рівня рентабельності підприємств аграрного сектора, дієвість функціонування програми пільгового кредитування аграрного сектора економіки.

3. У ринкових умовах форми і методи кредитного забезпечення повинні максимально враховувати особливості кругообігу засобів сільського господарства: уповільнену обіговість на виробничій стадії; значну питому вагу внутрішнього обігу; поступове і нерівномірне накопичення витрат, яке в кінці виробничого циклу завершується поверненням засобів у формі єдиної реалізації одержаної продукції; вплив кліматичних умов і стихійних лих, що призводить до недобору сільськогосподарської продукції та прямих збитків. Специфічні ознаки сільськогосподарського виробництва, зумовлені кліматичними й економічними умовами, впливають на особливості функціонування ринку кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. [Ел. р.]– Режим доступу: [<http://www.president.gov.ua/news/15828.html>].
2. Колотуха, С. М. Кредитне забезпечення сільськогосподарських товаровиробників / С. М. Колотуха // Економіка АПК. – 2004. – № 3. – С. 72 – 78.
3. Колотуха, С. М. Пошук шляхів реформування кредитних відносин в аграрному секторі економіки / С. М. Колотуха // Економіка АПК. – 2002. – № 1. – С. 66 – 70.
4. Колотуха, С. М. Удосконалення кредитування сільськогосподарського виробництва / С. М. Колотуха // Економіка АПК. – 2004. – № 3. – С. 108 – 115.
5. Кудінов, А. С. Кредитування сільськогосподарських кооперативів у механізмі фінансування / А. С. Кудінов // Економіка АПК. – 2006. – № 6. – С. 80 – 85.
6. Кудінов, А. С. Удосконалення механізму кредитування сільськогосподарських кооперативів в Україні / А. С. Кудінов // Економіка АПК. – 2006. – № 8. – С. 93 – 101.
7. Непочатенко, О. О. Кредитування сільськогосподарських товаровиробників на основі диверсифікації фінансових послуг / О. О. Непочатенко // Економіка АПК. – 2007. – № 6. – С. 61 – 66.
8. Пиріг, Г. І. Використання внутрішніх і зовнішніх фінансових ресурсів у кредитуванні сільського господарства / Г. І. Пиріг // Економіка АПК. – 2004. – № 4. – С. 73 – 78.
9. Пиріг, Г. І. Удосконалення кредитних відносин в аграрному секторі економіки / Г. І. Пиріг // Економіка АПК. – 2004. – № 1. – С. 106 – 109.
10. Сомик, А. В. Кредитні відносини сільськогосподарських підприємств з комерційними банками: особливості суб'єктного складу / А. В. Сомик // Економіка АПК. – 2006. – № 11. – С. 53 – 59.
11. Чехова, І. В. Управління ризиками в банківській діяльності / І. В. Чехова // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – Запоріжжя, «ЗІДМУ», 2006. – № 6. – С. 312 – 314.

УДК 336.77:347.27

Чехова Ірина Валеріївна, кандидат економічних наук, завідувач відділу економічних і маркетингових досліджень та питань інтелектуальної власності Інституту олійних культур Національної академії аграрних наук України. **Особливості функціонування ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки України.** Узагальнено особливості ведення сільського господарства, проаналізовано особливості функціонування ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки України, запропоновано визначення «ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки».

Ключові слова: кредит, особливості ведення сільського господарства, аграрний сектор економіки, ринок банківських кредитних ресурсів.

УДК 336.77:347.27

Чехова Ирина Валерьевна, кандидат экономических наук, заведующий отделом экономических и маркетинговых исследований и вопросов интеллектуальной собственности Института масличных культур Национальной академии аграрных наук Украины. **Особенности функционирования рынка банковских кредитных ресурсов в аграрном секторе экономики Украины.** Обобщены особенности ведения сельского хозяйства, проанализированы особенности функционирования рынка банковских кредитных ресурсов в аграрном секторе экономики Украины, предложено определение «рынок банковских кредитных ресурсов в аграрном секторе экономики».

Ключевые слова: кредит, рынок банковских кредитных ресурсов, принципы кредита, функции кредита.

UDC 336.77:347.27

I. V. Chekhova, PhD, Head of Economic and Marketings Research and Intellectual Property Department, the Institute of Oil-Bearing Cultures at the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine. **Features of bank credit resources market functioning in the agrarian sector of Ukrainian economy.** The features of agricultural activity are generalized in the article. The features of bank credit resources market functioning are analysed in the agrarian sector of Ukrainian economy, determination «market of bank credit resources in the agrarian sector of economy» is suggested.

Keywords: credit, features of conduct of agricultural activity, agrarian sector of economy, market of bank credit resources.